herpy

DRZEWOŁAZY

Trinidad Poison Frog

Mannophryne trinitatis

Mannophryne trinitatis to mała, brązowa i aktywna za dnia żaba o długości 25-28 mm, występująca wyłącznie na Trynidadzie, gdzie żyje przy czystych, kamienistych strumieniach w wilgotnym lesie. Samiec podczas nawoływania może stać się czarny jak węgiel, a samica ma wyraźnie żółte gardło. Gatunek praktycznie nie jest utrzymywany, a wiedza o jego hodowli jest skąpa.

Rodzina: Aromobatidae Dawna nazwa: *Phyllobates trinitatis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**25-28 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Toksyny skórne	**Brak znanych**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 40 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**23-27 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**80-100%**
Woda	**Część wodna** głębokość 3-5 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**6-13**
Czas do wyklucia	**21 dni**
Okres larwalny	**40-50 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Mannophryne trinitatis to mała, brązowa żaba. Samce mierzą średnio 25 mm od pyska do kloaki, a samice 28 mm. Grzbiet jest jednolicie brązowy, boki marmurkowe, wzdłuż każdego boku grzbietu biegnie jasny pasek, a drugi jasny pasek znajduje się w pachwinie. Gatunek ma na gardle ostro odgraniczony, ciemny kołnierz. Gardło zdradza płeć: u samca jest szare, u samicy wyraźnie żółte. Samiec podczas nawoływania może zmieniać barwę z bladobrązowej na czarną jak węgiel. Kijanki mierzą po wykluciu 14-16 mm i dorastają do około 37 mm.

Mannophryne trinitatis została opisana przez Samuela Garmana w 1888 roku jako *Phyllobates trinitatis*. Należy do rodziny Aromobatidae, a nie do właściwych drzewołazów (Dendrobatidae). Populacja z półwyspu Paria w Wenezueli była dawniej zaliczana do tego gatunku, obecnie jednak traktuje się ją jako *Mannophryne venezuelensis*.

Toksyczność skóry: gatunek nie jest znany jako toksyczny, dlatego toksyczność skóry określono jako brak. Skóra jest jednak cienka i wrażliwa, więc żab nie należy brać do ręki.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Występowanie i środowisko

Mannophryne trinitatis występuje wyłącznie na Trynidadzie (Trynidad i Tobago), w północnym paśmie górskim wyspy, Northern Range, oraz na wzgórzach Central Range, m.in. w okolicy jaskiń Tamana.

Gatunek ma na Czerwonej liście IUCN status najmniejszej troski (LC), ale jego zasięg jest słabo zbadany. Wylesianie, rolnictwo żarowe i zanieczyszczenia niszczą jego siedliska w wielu miejscach.

> **Naturalny zasięg:** Trynidad i Tobago.

ŚRODOWISKO

Mannophryne trinitatis żyje od poziomu morza aż po góry, przy kamienistych strumieniach w dolinach, na stokach górskich i w niezakłóconym, wilgotnym lesie górskim. Strumienie są wąskie i płytkie, z wolno płynącą, czystą wodą i głębszymi zagłębieniami, w których dorastają kijanki. Żaby przebywają na brzegu i w liściach tuż przy wodzie.

Klimat Trynidadu jest tropikalny i ciepły, z porą suchą od stycznia do maja i porą deszczową przez resztę roku. W Northern Range jest chłodniej niż na nizinach, z chmurami, mgłą i obfitymi opadami. Gatunek nie zapada w spoczynek zimowy.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Mannophryne trinitatis* jest skąpa. Zalecenia opierają się na klimacie i siedlisku przy leśnych strumieniach Trynidadu oraz na lepiej poznanych gatunkach z dna lasu i brzegów wód: *Allobates femoralis* z tej samej rodziny i *Hyloxalus azureiventris*. Czas rozwoju larw i długość życia zapożyczono od *Allobates femoralis*, a temperatury oszacowano na podstawie klimatu.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 40 × 45 cm, z większą powierzchnią dna niż wysokością, ponieważ gatunek żyje na ziemi i broni terytoriów. Dno zbuduj z warstwy drenażowej, siatki oddzielającej i wilgotnego podłoża z włókna kokosowego i mchu. Zrób pochyły brzeg z kamieniami i część wodną po jednej stronie, tak aby woda mogła spływać po kamieniach i tworzyć małe zagłębienia. Ułóż duże kamienie, korę i liście jako kryjówki i niskie stanowiska do nawoływania, a do obsadzenia użyj mchu, paproci i roślin płożących.

Obie płcie bronią terytoriów, dlatego nie należy trzymać razem dwóch osobników tej samej płci.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

Temperatura w dzień powinna wynosić 23-27 °C, a w nocy 20-22 °C. Żaby z leśnych strumieni źle znoszą upał, więc utrzymuj temperaturę poniżej 28 °C. Gatunek nie zapada w spoczynek zimowy, ale w naturze od stycznia do maja panuje bardziej sucha pora.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 80-100 %. Zraszaj codziennie, tak aby liście i kamienie były mokre. Zamgławiacz ułatwia utrzymanie stabilnej wilgotności. Zadbaj o wentylację, żeby powietrze nie stało w miejscu. Gdy robi się zbyt sucho, żaby schodzą aż do samej wody.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Gatunek potrzebuje stałej części wodnej z płytką, czystą i najlepiej lekko płynącą wodą o głębokości 3-5 cm, z kamieniami i liśćmi. Mała pompka może wytworzyć lekki nurt, a żaby muszą móc łatwo wyjść na ląd. Używaj wody deszczowej, wody z odwróconej osmozy lub wody odchlorowanej, ponieważ płazy wchłaniają substancje przez skórę. Co tydzień wymieniaj część wody.

Część wodna jest też miejscem rozwoju kijanek, dlatego powinna mieć spokojne, nieco głębsze zagłębienie bez nurtu.

OŚWIETLENIE I UVB

UVB raczej nie jest konieczne, ale niska dawka (strefa Fergusona 1) jest opcjonalna. Oświetlenie dla roślin przez 10-12 godzin utrzyma przy życiu mech i paprocie. Zapewnij cień z roślin i kory, aby żaby mogły schronić się przed ostrym światłem.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Gatunek potrzebuje drobnych stawonogów: małych i dużych muszek owocowych (*Drosophila melanogaster* i *Drosophila hydei*), skoczogonków i małych równonogów. Karm codziennie lub co drugi dzień małymi porcjami, a kilka razy w tygodniu oprószaj owady paszowe wapniem i witaminami. W naturze pokarm stanowią małe owady i inne stawonogi.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Mannophryne trinitatis jest aktywna za dnia i terytorialna. Samice bronią swoich miejsc częściej niż samce, groźbami, zapasami i pościgiem, a jako groźbę eksponują żółte gardło. Samce bronią swojego terenu, nawołując z ustalonych stanowisk, a podczas nawoływania ich ciało czernieje. Żab nie należy brać do ręki. Podczas sprzątania przenoś je do czystego, mokrego pojemnika.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Płeć rozpoznaje się po gardle: szarym u samca, żółtym u samicy. Samice są też nieco większe. Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany. Najpewniejszym sposobem na uzyskanie pary jest wspólne odchowanie dwóch młodych.

GODY I KOPULACJA

Samiec nawołuje z odległości, eksponuje gardło i podskakuje na czubkach palców. Samica opuszcza swoje terytorium i odszukuje go, a para udaje się razem w miejsce, gdzie można złożyć jaja. Składanie jaj jest powiązane z deszczem, więc intensywniejsze zraszanie może je pobudzić.

JAJA I KIJANKI

Jaja składane są na lądzie, w szczelinach skalnych lub na mokrych liściach tuż przy strumieniu. Liczba jaj w zniesieniu nie jest udokumentowana; samice mają w jajnikach 6-13 dojrzałych jaj w Northern Range i 12-26 w Central Range. Samiec opiekuje się jajami aż do wyklucia.

Samiec przenosi kijanki na grzbiecie do wody i wypuszcza je w zagłębieniach, najchętniej pozbawionych drapieżników. Gdy drapieżników jest dużo, transport może trwać 3-4 dni, a samiec może też korzystać ze zbiorników wody w roślinach. Podczas noszenia kijanek nie rozmnaża się. Kijanki żywią się glonami i rozkładającymi się liśćmi.

METAMORFOZA

Kijanki wykluwają się po około 21 dniach, a metamorfoza następuje po 40-50 dniach. Gdy pojawią się przednie kończyny, woda powinna być płytka, a dostęp do lądu łatwy, aby młoda żabka po metamorfozie nie utonęła.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode po metamorfozie są małe i ciemne. Zapewnij im wilgotne terrarium z ręcznikiem papierowym jako podłożem i mchem jako kryjówką. Karm je codziennie skoczogonkami i najmniejszymi muszkami owocowymi, oprószonymi wapniem i witaminami. Krzywa wzrostu tego gatunku nie jest udokumentowana.

Zdrowie i częste błędy

Typowe błędy i choroby są takie same jak u innych małych żab żyjących przy wodzie:

- Zbyt wysoka temperatura lub zbyt suche powietrze: żaba się chowa i chudnie. Obniż temperaturę i zraszaj częściej.

- Niedobór wapnia i witamin: słabe kończyny i choroby niedoborowe. Oprószaj pokarm zgodnie z planem.
- Robaki jelitowe (tasiemce, nicienie i kolcogłowy) są częste u dzikich osobników i powodują wychudzenie, mimo że żaba je. Udaj się do weterynarza znającego się na płazach.
- Chytridiomikoza to grzybicza choroba płazów. Nowe osobniki trzymaj na kwarantannie, a narzędzia myj między terrariami.
- Brudna woda w części wodnej powoduje bakteryjne infekcje skóry, dlatego regularnie ją wymieniaj.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.